

**Türkmenistanyň
Maliýe we ykdysadyýet
ministriniň 2019-njy ýylyň
“_____” _____ çykaran _____
belgili buýrugy bilen tassyklandy**

**Apellýasiýa topary tarapyndan apellýasiýalara garamagyň
TERTIBI**

I bap. Umumy düzgünler

1. Şu Apellýasiýa topary tarapyndan apellýasiýalara garamagyň tertibi (mundan beýläk - Tertip) “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda”, “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda”, “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda”, “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň kanunlaryna, Türkmenistanyň Raýat kodeksine we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda işlenilip taýýarlanylady we Apellýasiýa topary (mundan beýläk - Topar) tarapyndan arzalara we garşylyklara garamagyň tertibini kesgitleýär.

2. Şu Tertibiň maksatlary üçin ulanylýan esasy düşüňjeler:

1) apellýasiýa - Toparyň ygtyýaryna girýän meseleler boýunça Topara berlen arza ýa-da garşylyk;

2) apellýant - apellýasiýany beren ýuridik ýa-da fiziki şahs;

3) býulleten - Türkmenistanda bellige alnan senagat eýeçiliginiň obýektleri hakynda maglumatlary çap etmek üçin niýetlenen Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrliginiň Intellektual eýeçilik boýunça döwlet gullugynyň (mundan beýläk - Türkmenpatent) resmi döwürleýin neşiri;

4) senagat eýeçiliginiň obýekti - şu Tertip üçin ulanarlykly - oýlap tapyş, senagat nusgasy, haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary (mundan beýläk – haryt nyşanlary), harydyň gelip çykan ýeriniň ady, seleksiýanyň gazananlary;

5) gorag resminamasy - Türkmenpatent tarapyndan berilýän oýlap tapyş üçin patent, senagat nusgasy üçin patent ýa-da senagat nusgasynyň halkara bellige alnyşy, çäklendirilen patent, seleksiýanyň gazanany üçin patent, haryt nyşany, hyzmat ediş nyşany, harydyň gelip çykan ýeriniň ady üçin şahadatnama;

6) gorag resminamasynyň eýesi - adyna gorag resminamasy berlen ýuridik ýa-da fiziki şahs;

7) iş - goşulan materiallar we resminamalar bilen Topar tarapyndan garamak üçin kabul edilen her bir anyk garşylyk ýa-da arza;

8) kollegiýa - anyk apellýasiýa garamaga ygtyýarly, düzüminde hünärmenleriň azyndan bäşisi bolan Toparyň agzalarynyň düzümi;

9) Pariž konwensiýasy — 1967-nji ýylyň 14-nji iýulynda Stokgolm şäherinde gaýtadan gözden geçirilen we 1979-njy ýylyň 2-nji oktýabrynda düzedilen, 1883-nji ýylyň 20-nji martyndaky senagat eýeçiligini goramak boýunça Pariž konwensiýasy;

10) Madrid ylalaşygyna teswirnama - Türkmenistanyň 1999-njy ýylda goşulan, 1989-njy ýylyň 27-nji iýunyndaky Madridde kabul edilen, nyşanlary halkara hasaba alnyşy hakynda Madrid ylalaşygyna tesmirnama;

11) halkara bellige alyş - Türkmenistanyň 1999-njy ýylda goşulan, Madrid ylalaşygyna teswirnama laýyklykda amala aşyrylýan haryt nyşanlaryny we/ýa-da hyzmat ediş nyşanlaryny bellige almak;

12) Ženewa Namasy (1999 ý.) — şu Nama bilen resmileşdirilen senagat nusgalaryny halkara bellige almak hakynda Gaaga ylalaşygy;

13) patent ynamdary — Türkmenistanyň çäginde hemişelik ýaşayan, Türkmenpatentde hünär synagyndan geçen we bellige alnan hem-de senagat eýeçiliginiň obýektleri üçin hukuklary edinmekde we goramakda fiziki we ýuridik şahslaryň bähbitlerine professional esasyda wekilçilik edýän Türkmenistanyň raýaty.

II bab. Topar tarapyndan garalýan apellýasiýalar

3. Topar tarapyndan şu aşakdakylar baradaky apellýasiýalara garalýar:

1) “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 25-nji maddasynda “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 22-nji maddasynda hem-de “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 22-nji maddasynda görkezilen esaslar boýunça seljermäniň oýlap tapyş üçin haýyşnama, senagat nusgasy üçin haýyşnama, seleksiýanyň gazananyna berlen haýyşnamasy boýunça seljermäniň çözümlerine;

2) “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 33-nji maddasynda we “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 31-nji we 32-nji maddalarynda görkezilen esaslar boýunça oýlap tapyşyň patentini ýa-da çäklendirilen patentini, oýlap tapyş üçin ýewraziýa patentini, senagat nusgasyň patentini ýa-da halkara bellige alyşy doly ýa-da bölekleyin hakyky däl diýlip ykrar etmek hakynda çözümlere;

3) “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 36-njy maddasynda görkezilen esaslar boýunça seleksiýanyň gazananyna berlen patenti hakyky däl diýlip ykrar etmek hakynda;

4) “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 34-nji maddasynda we “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 33-nji maddasynda görkezilen esaslar boýunça oýlap tapyşyň patentiniň ýa-da çäklendirilen patentiniň, senagat nusgasyň patentiniň ýa-da halkara bellige alnyşynyň hereketini möhletinden öň bes etmek hakynda çözümlere;

5) “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 48-nji maddasynyň birinji böleginiň “d” kiçi bendinde görkezilen esaslar boýunça seleksiýanyň gazananyna berilen patentiň hereketini möhletinden öň bes etmek,

ýatýrmak ýa-da hereketini dikeltmek hakynda ösümlikleriň sortlaryna we haýwanlaryň tohumlaryna patentleri bermek baradaky ygtyýarly döwlet edarasynyň çözgüdine;

6) “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 37-nji maddasynda we “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 36-njy maddasynda görkezilen esaslar boýunça oýlap tapyşyň patentini ýa-da çäklendirilen patentini bermek hakyndaky şertnamany we patentlenen oýlap tapyşy paýdalanmak üçin ygtyýarnama şertnamasyny bellige almak hakynda, patentlenen senagat nusgasyny peýdalanmak üçin patenti we ygtyýarnama şertnamalaryny bermek hakynda şertnamalary baglaşmak we ýerine ýetirmek hakyndaky çözgütlere;

7) “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 48-nji maddasynda görkezilen esaslar boýunça seleksiýanyň gazananlaryny peýdalanmaga bolan patenti başga birine bermek hakynda şertnamanyň ýa-da ygtyýarnama şertnamanyň bellige alnandygy hakynda seljermäniň çözgüdine;

8) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 12-nji we 35-nji maddalarynda görkezilen esaslar boýunça haryt nyşanyna haýyşnamasynyň we harydyň gelip çykan ýeriniň adyna berlen haýyşnamasynyň formal ekspertizanyň çözgüdine ýa-da ekspertizanyň gutarnykly çözgüdine;

9) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 29-njy maddasynyň birinji böleginiň ikinji, üçünji we dördünji tesimlerinde görkezilen esaslar boýunça haryt nyşanynyň hukuk goragyny dolulygyna ýa-da bölekleýin hakyky däl diýlip hasap etmek hakynda;

10) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 29-njy maddasynyň birinji böleginiň bäşinji tesiminde görkezilen esaslar boýunça haryt nyşanynyň hukuk goragyny dolulygyna hakyky däl diýlip hasap etmek hakynda;

11) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 30-njy maddasynda görkezilen esaslar boýunça haryt, hemmelere mälim we kollektiwiň nyşanynyň hukuk goragyny bes etmek hakynda;

12) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 23-nji maddasynda görkezilen esaslar boýunça haryt nyşanynyň bellige alynmagynyň hereketi ol bellige alnandan soňraky islendik üç ýylyň dowamynda üznüksiz ulanylmazlygy bilen baglylykda, tutuş harytlar ýa-da onuň bir bölegi babatda möhletinden öň bes etmek hakynda;

13) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 44-nji maddasynda görkezilen esaslar boýunça harydyň gelip çykan ýeriniň adynyň hukuk goragynyň hereket edýän möhletiniň bütin dowamynda hakyky däl diýip hasap etmek hakynda;

14) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 45-nji maddasynda görkezilen esaslar boýunça harydyň gelip çykan ýeriniň adynyň hukuk goragyny we şahadatnamanyň hereketiniň hukuk goragyny bes etmek hakynda;

15) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 22-nji maddasynyň üçünji böleginde görkezilen esaslar boýunça ýeke-täk hil ýa-da gaýry umumy häsiýetleri bolmadyk harytlarda kollektiwiň nyşanyndan paýdalanylýan halatynda kollektiwiň nyşanynyň hukuk taýdan goragyny doly ýa-da bölekleyin bes etmek hakynda;

16) “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 46-njy maddasynda görkezilen esaslar boýunça ekspertizanyň haryt nyşanynyň başga birine geçirilmegi hakyndaky şertnamanyň bellige alynmagy baradaky we ygtyýarnamaly şertnamanyň bellige alynmagy ýa-da oňa üýtgetmeler girizmek baradaky çözüdüne;

17) “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 37-nji maddasynda, “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 36-njy maddasynda, “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 46-njy maddasynda we “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 48-nji maddasynyň birinji böleginiň “d” kiçi bendinde görkezilen esaslar boýunça patent ynamdarlygyna dalaşgäriň hünär synagy we (ýa-da) ony hünär synagyna goýbermek boýunça hünär synagy toparynyň çözüdüne.

4. “Oýlap tapyşlaryň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 38-nji maddasynda, “Senagat nusgalarynyň hukuk goragy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 37-nji maddasynda, “Haryt nyşanlary, hyzmat ediş nyşanlary we harytlaryň gelip çykan ýeriniň ady hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 47-nji maddasynda we “Seleksiýanyň gazananlaryny hukuk taýdan goramak hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 47-nji maddasynda görkezilen jedellere garamak Toparyň ygtyýaryna girmeyär we oňa kanunlaryň ýokarda getirilen düzgünlerine laýyklykda kazyýet tertibinde garalýar.

III bap. Apellýasiýalary Topara bermegiň we garamagyň möhletleri

5. Şu Tertibiň üçünji böleginiň 1-nji, 4-nji, 5-nji, 8-nji, 17-nji bentlerinde görkezilen appellýasiýalar Türkmenpatentiň çözüdüniň iberilen senesinden üç aýyň içinde Topara berilýär we appellýasiýanyň gelip gowşan senesinden dört aýyň içinde Topar tarapyndan garalýar.

6. Şu Tertibiň üçünji böleginiň 2-nji, 3-nji, 9-njy, 10-njy, 11-nji, 13-nji, 14-nji, 15-nji bentlerinde görkezilen appellýasiýalar gorag resminamasynyň hereket ediş möhletiniň bütin dowamynda Topara berilýär we appellýasiýanyň gelip gowşan senesinden alty aýyň içinde Topar tarapyndan garalýar.

7. Şu Tertibiň üçünji böleginiň 6-njy, 7-nji bentlerinde görkezilen appellýasiýalar patenti bermek hakynda şertnamany bellige almak hakyndaky we ygtyýarnama şertnamasyny bellige almak hakyndaky maglumatlaryň Türkmenpatentiň býulleteninde çap edilen senesinden üç ýylyň içinde Topara berilýär we appellýasiýanyň gelip gowşan senesinden dört aý möhletde Topar tarapyndan garalýar.

8. Şu Tertibiň üçünji böleginiň 12-nji bendinde görkezilen resminamanyň hereket ediş möhletinden üç ýyl geçenden soň Topara berilýär we apellýasiýanyň gelip gowşan senesinden alty aýyň içinde Topar tarapyndan garalýar.

9. Şu Tertibiň üçünji böleginiň 16-njy bendinde görkezilen apellýasiýalar haryt nyşanyny bermek hakynda şertnamany bellige almak hakynda we ygtyýarnama şertnamasyny bellige almak hakynda ýa-da şertnama üýtgetmeler girizmek hakynda maglumatlaryň Türkmenpatentiň býulleteninde çap edilen senesinden üç ýylyň içinde Topara berilýär we apellýasiýanyň gelip gowşan senesinden dört aý möhletle Topar tarapyndan garalýar.

10. Apellýasiýa garamagyň bellenilen möhleti taraplaryň biriniň towakganamasy boýunça uzaldylyp bilner, ýöne ony uzaltmagyň her bir aýy üçin bellenilen paç tölenilen şertinde apellýasiýa garamagyň bellenilen möhletiniň senesinden alty aýdan köp bolmaly däldir.

11. Topar tarapyndan soralan goşmaça resminamalary bermegiň möhleti degişli talapnamanyň iberilen senesinden üç aýy düzýär. Taraplardan biriniň ýa-da beýleki gyzyklanýan şahslaryň ýazmaça towakganamasy boýunça ýokarda görkezilen möhlet uzaltmagyň her bir aýy üçin bellenilen paç tölenilende alty aýdan köp bolmadyk möhlete uzaldylyp bilner. Eger bellenilen möhletlerde goşmaça materiallar berilmese, Topar apellýasiýanyň berlen senesinde gelip gowşan bar bolan materiallaryň möçberinde apellýasiýa garaýar.

IV bap. Topar tarapyndan apellýasiýalara garalandygy üçin paçlar

12. Topar tarapyndan apellýasiýalara garalandygy üçin paçlar Türkmenistanyň Prezidentiniň 2018-nji ýylyň 5-nji iýulynda çykaran 858-nji karary bilen tassyklanan Oýlap tapyşlar bilen bagly hereketler üçin paçlary tölemegiň we gaýtarmagyň Tertibine, Oýlap tapyşlar bilen bagly paç alynýan hereketleriň sanawyna we paçlaryň möçberlerine, Senagat nusgalary bilen bagly hereketler üçin paçlary tölemegiň we gaýtarmagyň Tertibine, Senagat nusgalary bilen bagly paç alynýan hereketleriň sanawyna we paçlaryň möçberlerine, Türkmenistanyň Prezidentiniň 2011-nji ýylyň 29-njy iýulynda çykaran 11764-nji kararynyň 2-nji goşundysyna ýagny, Haryt nyşanlaryna, hyzmat ediş nyşanlaryna we harytlaryň gelip çykan ýeriniň atlaryna degişli paçlar hakynda Düzgünnama, Türkmenistanyň Prezidentiniň 2012-nji ýylyň 29-njy martynda çykaran 12208-nji karary bilen tassyklanan Tohumçylyk-seçgi işleriniň gazananlary bilen bagly hukuk taýdan ähmiýetli hereketler üçin alynýan paçlar hakynda Düzgünnama laýyklykda amala aşyrylýar.

13. Pajyň bellenilen möçberde tölenendigini tassyklaýan resminama apellýasiýa bilen birlikde tabşyrylýar.

14. Pajyň bellenilen möçberde ýa-da pajyň bellenilenden az möçberde tölenendigini tassyklaýan resminama apellýasiýa goşulmadyk ýagdaýynda apellýasiýa berilmedik diýlip hasap edilýär.

V bap. Esasy talaplar

15. Topar tarapyndan garalýan apellýasiýalarda ýazmaça görnüşinde aşakdaky maglumatlar görkezilmäge degişli:

1) eger fiziki şahs apellýant hökmünde çykyş edýän bolsa, onuň ady, familiýasy we atasynyň ady, ýaşaýan ýeri; onuň telefon, faks belgileri, elektron salgylary; ýurduň kody; apellýasiýanyň düýp mazmuny; esaslar we deliller; zerur mahalynda apellýasiýanyň esasynda goýulan resminamalaýyn we maddy subutnamalar.

2) eger ýuridik şahs apellýant hökmünde çykyş edýän bolsa, onuň ady, hukuk salgysy; onuň telefon, faks belgileri, elektron salgylary; ýurduň kody; apellýasiýanyň düýp mazmuny; esaslar we deliller; zerur mahalynda apellýasiýanyň esasynda goýulan resminamalaýyn we maddy subutnamalar.

3) eger apellýasiýa ynanylan wekil tarapyndan berilýän bolsa, wekiliň ady, onuň salgysy, pasportynyň nusgasy ýa-da onuň ornuny tutýan resminamasy, onuň telefon, faks belgileri, elektron salgylary; ýurduň kody; apellýasiýanyň düýp mazmuny; esaslar we deliller; zerur mahalynda apellýasiýanyň esasynda goýulan resminamalaýyn we maddy subutnamalar.

16. Işe garamaga degişli bolan resminamalaryň we beýleki subutnamalaryň jemlenmegi bilen apellýasiýa döwlet dilinde bir nusgada berilýär, şeýle hem apellýasiýa bir işe degişli bolmalydyr.

17. Topar tarapyndan apellýasiýalara garamak kollegial tertipde geçirilýär.

18. Işe garalanda Toparyň agzalary öz pikirinde garaşsyzdyrlar, Türkmenistanyň kanunçylygyna we şu Tertibe laýyklykda hereket edýärler.

19. Topar tarapyndan işe garalmagyna gatnaşyjylaryň tabynlygyna, ýerleşýän ýerine, eýeçiliginiň görnüşlerine, degişli ýurduna we beýleki ýagdaýlara garamazdan olar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda deňlik ýörelgelerinde amala aşyrylýar.

20. Toparyň çykaran çözümleri hakyndaky maglumatlar Türkmenpatentiň býulletenlerinde çap edilýär. Çap edilýän maglumatlaryň möçberini Topar kesgitleýär.

21. Topardaky iş dolandyryş döwlet dilinde alnyp barylýar. Işe garalmagyna gatnaşyjylar döwlet dilini bilmeýän adamlara terjimeçiniň üsti bilen apellýasiýanyň materiallary bilen tanyşmak we Toparyň işine gatnaşmak hukugy, şol sanda iş diňlenilende Toparyň agzalaryna düşnükli dilde çykyş etmek hukugy üpjün edilýär.

VI bap. Işiň garalmagyna gatnaşyjylar

22. Işiň garalmagyna gatnaşyjylar diýlip gyzyklanýan taraplar we üçünji şahslar (mundan beýläk - taraplar) ykrar edilýär. Taraplaryň her biri Toparda işlere garalanda deň hukuklardan we borçlardan peýdalanýarlar.

23. Taraplar işiň materiallary bilen tanyşmak, olardan göçürmeler etmek, subutnamalar bermek, subutnamalaryň barlanylmagyna gatnaşmak, işe gatnaşyjylara sowallar bermek, towakganamalary mälim etmek, Topara dilden we ýazmaça düşündirişleri bermek, ýüze çykýan ähli meseleler boýunça öz delillerini we garaýyşlaryny beýan etmek, işe gatnaşýan beýleki adamlaryň towakganamalaryna we delillerine garşy bolmak, Toparyň çözümleriniň kanunlygyny we esasylygyny

barlamak hakynda beýannamalar bilen ýüz tutmak we özlere Türkmenistanyň kanunçylygy bilen berlen beýleki iş ýörediş hukuklaryndan peýdalanmak hukugyna eýedirler.

24. Eger şol bir iş boýunça Topara birnäçe adam bilelikde ýüz tutsa, onda olaryň hemmesi beýleki tarap babatda bir Tarap hökmünde garalýan işde çykyş edýärler (mundan beýläk - goşmaça mälim edijiler). Goşmaça mälim edijiler Toparda işe garalanda öz bähbitlerine wekilçilik etmegi goşmaça mälim edijileriň birine tabşyrmaga haklydyrlar.

25. Eger şol bir iş boýunça Topara birnäçe adam ýüz tutsa, ýöne her biri aýratynlykda ýüz tutsa, her bir şeýle adam beýleki tarap babatda garalýan işde özbaşdak çykyş edýär.

26. Ýatyrmagyň, üýtgedip guramagyň netijesinde ýa-da beýleki kanuny esaslarda taraplardan biri çykan mahalynda Topar onuň hukuk oruntularynyň, mirasdarynyň we ş.m-leriň delillendirilen arzasy boýunça aýratyn ýazmaça kesginitnama çykarmak arkaly bu tarapy çalyşýar.

27. Patent ynamdarlary we ygtyýarlyklary degişli ynanç haty bilen tassyklanýan beýleki adamlar taraplaryň Topardaky wekilleri diýlip ykrar edilýär. Ynanç haty ynanylan wekiliň ynanç hatynda berlen ygtyýarlyklarynyň çäklerindäki islendik hereketi ýa-da Toparyň ynanç haty ynanylan wekil babatdaky islendik hereketi ynanç hatyny beren şahsyýetiň hereketleriniňki ýa-da ynanç haty ynanylan wekil babatdaky hereketleriniňki ýaly netijelere eýedir.

28. Daşary ýurtly şahslar arzalar ýa-da garşylyklar berýärler, olar boýunça Topar bilen hat alyşýarlar we Türkmenpatentde bellige alnan patent ynamdarlarynyň üsti bilen Toparyň mejlislerine gatnaşýarlar.

29. Özbaşdak talaplary mälim etmedik, ýöne işiň mazmunyna gatnaşygy bolan üçünji şahslar gyzyklanýan taraplaryň islendiginiň towakganamasy ýa-da Toparyň başlangyjy boýunça işe garalanda gatnaşyp bilerler. Üçünji şahslaryň gelmezligi Topar tarapyndan işe garalmagyna päsgel berip bilmez.

VII bap. Subutnamalar

30. Taraplaryň talaplaryny we garşylyklaryny esaslandyryýan ýagdaýlaryň bardygyny ýa-da ýokdugyny Topar tarapyndan kesgitlemek üçin goşulan resminamalar we hakyky maglumatlar garalýan işde subutnamalar bolup durýarlar. Munuň özi hususan-da: resminamalaýyn we maddy subutnamalar, taraplaryň we beýleki adamlaryň wekilleriniň düşündirişleri. Eger berlen subutnamalar ýeterlik bolmasa, Topar taraplara goşmaça materiallary bermegi teklipe edýär.

31. Topar diňe garalýan işiň mazmunyna gatnaşygy bolan subutnamalary kabul edýär.

32. Topar taraplaryň arzasy boýunça ýa-da öz başlangyjy boýunça öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde subutnamalary gözden geçirmek barada teswirnama düzmek bilen olaryň ýerleşýän ýeri boýunça gözden geçirişleri geçirmäge we subutnamalary barlamaga haklydyr, teswirnama toparyň agzalary we işe gatnaşyjylar tarapyndan gol çekilmelidir. Teswirnama işe çatylýar.

33. Işe gatnaşygy bolan ýazmaça we beýleki subutnamalar asyl nusgada ýa-da tassyklanylýan nusgalar ýa-da göçürmeler ýa-da çap edilen makalalar ýa-da olardan alynmalar, wideo we audiomateriallar, töleg hatlary, hasaplar, üsthatlar, ýöriteleşmeler, tertipnamalar, býulletenler, memorandumlar, jarnamalar, administratiw we kazyýet edaralarynyň çözgütleri we ş. m. görnüşinde berilýär. Maddy subutnamalar hökmünde çykyş edýän önümleriň nusgalary, maketler, modeller, çyzgylar we garalýan iş üçin ähmiýeti bolan gaýry närseler hem subutnama hökmünde hasap edilýär.

34. Taraplar işe garamagyň islendik tapgyrynda Topar tarapyndan çözgüdiň çykarylmagyna çenli:

- 1) apellýasiýany yzyna alyp bilerler;
- 2) apellýasiýa garalmagyny togtatmak hakynda esaslandyrylan towakganama berip bilerler.

VIII bap. Apellýasiýa bolan talaplar

35. Apellýasiýalar Topara döwlet dilinde berilýär.

36. Ähli goşmaça materiallar, şol sanda tehnik resminama döwlet dilinde berilmelidir. Eger goşmaça materiallar başga dilde berilse, bu materiallaryň döwlet diline terjimesi apellýasiýanyň berlen senesinden 2 aýyň içinde berilmelidir.

37. Bir apellýasiýa diňe bir işe degişli bolmalydyr.

38. Apellýasiýa şular goşulmalydyr:

- 1) garalýan obýektiň deň hasap edilen maglumatlaryny;
- 2) apellýasiýanyň delilleriniň esaslandyrylan beýanyny;
- 3) apellýasiýanyň delillerini tassyklaýan materiallary;
- 4) apellýasiýanyň garalmagy üçin bellenen pajyň tölenenligi hakyndaky resminamany;
- 5) ynanylan wekiliniň ygtyýarlyklaryny tassyklaýan ynanç haty ýa-da başga resminama;
- 6) öz arzalaryny, garşylyklaryny esaslandyrylan ýagdaýlaryny tassyklaýan resminamalar.

IX bap. Işi garamak üçin taýýarlamak

39. Topara gelýän apellýasiýalar bellenen tertipde Apellýasiýalary bellige almak barada kitaba bellige alynýar.

40. Eger Toparyň ygtyýaryna degişli bolmasa, garamak üçin apellýasiýany kabul etmekden ýüz döndermek hakynda apellýanta esaslandyrylan habarnama iberilýär.

Şu ýagdaýda apellýantyň towakganamasy boýunça apellýasiýanyň berilmegi üçin paç gaýtarylyp ýa-da Türkmenpatentiň ygtyýaryna girýän obýektlere degişli beýleki paçlary tölemegiň hasabyna bellenen tertipde hasap edilip bilner.

41. Şu Tertibiň on birinji bölegine laýyklykda Topar apellýasiýa degişli goşmaça resminamalary bermek hakynda resmi sowaly taraplaryň birine ibermäge haklydyr.

42. Eger apellyasiya özüne bildirilýän talaplara jogap berse, onda apellyasiýanyň gelip gowşan ýa-da Toparyň resmi sowaly boýunça goşmaça materiallaryň gelip gowşan senesinden bir aý möhletde apellyanta Toparyň mejlisiniň senesini görkezmezden apellyasiýanyň garamak üçin kabul edilendigi hakynda habarnama iberilýär. Şol bir wagtda apellyasiýanyň resminamalarynyň nusgasy başga gyzyklanýan tarapa iberilýär.

43. Kollegiýanyň mejlisiniň senesi hakyndaky habarnama mejlisiň başlanmagyna çenli üç aý galanda taraplara iberilýär.

44. Taraplaryň her biri şu Tertibiň onunjy böleginiň talaplary ýerine ýetirilen şertinde mejlisi has giçki möhlete geçirmek hakynda esaslandyrylan towakganama bilen Topara ýüz tutup biler. Tertibiň üçünji babynyň dokuzynjy böleginiň talaplary berjaý edilmedik mahalynda towakganama berilmedik diýlip hasap edilýär.

45. Mejlisi has giçki möhlete geçirmek hakyndaky towakganama kollegiýa tarapyndan işe garamaga başlanmagyna çenli üç iş gününden gijä galman berilmelidir. Eger mejlisi geçirmek üçin sebäpler esasly bolsa, Topar kollegiýanyň mejlisiniň täze möhletini belleýär, bu hakda taraplara degişlilikde habar berilýär.

X bap. Işe garamak

46. Işe garamak düzümünde hünärmenleriň azyndan üçüsi bolan Toparyň başlygy tarapyndan belleniýän kollegiýa tarapyndan geçirilýär.

47. Kollegiýanyň mejlisine başlyklyk ediji ýolbaşçylyk edýär, ony Toparyň başlygy belleýär. Başlyklyk ediji mejlisi açýar, kollegiýanyň düzümini, kollegiýa çykarylan mesele boýunça çykyş edýän (mundan beýläk – çykyş edýän), apellyasiya garamagyň gatnaşyjylaryny we kätibi yglan edýär.

48. Taraplaryň islendigi işe garamagyň başlanmagyna çenli kollegiýanyň islendik agzasyna, eger onuň özi, onuň garyndaşlary işiň ahyrky netijesine göni ýa-da gytaklaýyn gyzyklanýan bolsalar, oňa ynam bildirmän biler. Şeýle ýagdaýlarda, işe garalyp başlanandan soň taraplaryň birine mälim bolsa, kollegiýanyň agzasyna ynam bildirmezlik hakynda beýannamanyň has giçki möhletde edilmegine ýol berilýär. Ynam bildirmezlik subut edijilikli-esaslandyrylan bolmalydyr we ýazmaça görnüşde berilmelidir. Kollegiýanyň agzasyna ynam bildirmezligiň hukuga laýyklygy hakyndaky meseläni kollegiýanyň başlygy çözmelidir. Garalýan iş babatynda gatnaşyjy bolup durýan taraplarynyň birisi babatynda garyndaşlyk gatnaşygynda durýan adamlaryň kollegiýanyň düzümine goşulan mahalynda hem ynam bildirmezlik kanagatlandyrylmaga degişlidir.

Ynam bildirmezlik kabul edilen mahalynda kollegiýanyň täze düzümi belleniýär.

49. Işe garalan mahalynda kollegiýa ilki başda çykyş edýäni diňleýär, ol işde bar bolan resminamalara daýanyp, apellyasiýanyň düýp mazmunyny beýan edýär. Eger aýratyn barlagy talap edýän täze ýagdaýlar açylsa, kollegiýa täze ýagdaýlary barlamak üçin bir aý möhlete geçirilip bilner.

50. Kollegiýanyň mejlisiniň teswirnamasynda şular bolmalydyr:

1) mejlisiň geçirilýän senesi, ýeri hem wagty, kollegiýanyň we işe beýleki gatnaşyjylaryň düzümi;

2) işe gatnaşýan adamlaryň, olaryň wekilleriniň, bilermenleriň, hünärmenleriň, terjimeçileriň gelendigi hakynda maglumatlar;

3) taraplaryň ygtyýarlyklaryny tassyklaýan resminamalar hakyndaky maglumatlar;

4) apellýasiýanyň obýekti we onuň doly deň hasap edilen maglumatlary;

5) apellýasiýanyň düýp mazmuny;

6) gyzyklanýan taraplaryň apellýasiýa boýunça esasy delilleri we düşündirişleri;

7) yglan edilendigi we mazmunynyň düşündirilendigi, nägile taraplaryň şikáyat etmegiň tertibiniň we möhletiniň düşündirilendigi hakynda maglumatlar;

8) kollegiýanyň apellýasiýa boýunça çözüdiniň karar ediji bölegi.

Teswirnama kollegiýanyň başlyklyk edijisi we kätibi gol çekýär.

51. Çykyş edýäniň çykyşyndan soň mejlisiň barşynda taraplaryň gysgaça delilleri degişli resminamalary we maddy subutnamalary görkezmek bilen diňlenilýär. İşe dogruçyl garamak üçin kollegiýa islendik subutnamalary bermekde taraplaryň her birine deň we doly mümkinçilikler berilýär.

52. Taraplaryň biriniň wekilleri kollegiýanyň mejlisine gelmedik mahalynda, eger gelmezlik kollegiýanyň pikirine görä işe garalmagyna päsgel bermese ýa-da gelmezlik esasy sebäp bilen şertlendirilmese, işe olaryň bolmazlygynda garalyp bilner.

53. Eger haýsydyr bir sebäplere görä işe bir iş gününüň içinde garalyp bilinmese, Kollegiýa apellýasiýa garamagy indiki mejlise geçirýär, onuň ýeri, senesi we wagty hakynda işe gatnaşyjylara habar berilýär.

54. Eger taraplaryň biri öz başlangyjy boýunça ýa-da ýazmaça görnüşde işe gatnaşmaktan ýüz dönderse, kollegiýa iş boýunça önümçiligi bes edýär. Şu ýagdaýda kollegiýa garşy durýan Tarapyň peýdasyna çözügüt kabul edýär.

55. Kollegiýanyň çözüdi sesleriň ýönekeý köplüginini esasynda çykarylýar, ol Kollegiýanyň agzalary tarapyndan işiň ähli ýagdaýlaryny ara alyp maslahatlaşmagyň netijeleri boýunça kabul edilýär.

56. Çözügüt ýazmaça görnüşde kabul edilýär we kollegiýanyň ähli agzalary tarapyndan gol çekilýär. Kollegiýanyň çözügüt bilen ylalaşmadyk agzasy yglan edilmeyär, ýöne işe çatylyan öz aýratyn pikirini ýazmaça görnüşde beýan edýär.

57. Kollegiýanyň çözüdi giriş, beýan ediji, esaslandyrylan we karar ediji böleklerden durýar.

58. Giriş böleginde şular görkezilmelidir:

1) işiň belgisi;

2) kollegiýanyň düzümi;

3) taraplaryň wekilleri barada maglumatlar;

4) çözüdiň kabul edilen senesi;

5) apellýasiýanyň garamak üçin kabul edilen senesi.

59. Çözüdiň beýan edijilik böleginde şular görkezilmelidir:

1) apellýasiýanyň düýp mazmunynyň gysgaça beýany;

2) garşy durýan tarapyň delilleriniň gysgaça beýany;

3) apellýasiýanyň düýp mazmuny boýunça taraplaryň gysgaça düşündirişleri;

4) zerur mahalynda kollegiýa tarapyndan geçirilen hereketleriň beýany.

60. Çözüdiň esaslandyrylan böleginde şular görkezilmelidir:

- 1) kollegiýa tarapyndan işiň anyklanylýan ýagdaýlary;
- 2) taraplaryň towakganamany we/ýa-da subutnamalaryny gaýra goýan ýa-da kabul eden kollegiýanyň delilleri;
- 3) kollegiýa tarapyndan kabul edilen çözüdüň esasynda goýlan kanunçylygyň kadalary.

61. Karar ediji böleginde aşakdaky çözümler çykarlyp bilner:

- 1) apellýasiýany kanagatlandyrmak hakynda;
- 2) apellýasiýany bölekleyin kanagatlandyrmak hakynda;
- 3) apellýasiýany kanagatlandyrmakdan ýüz döndermek hakynda.

62. Çözgüt işiň peýdasyna çözülen tarapyň anyk görkezmesi bilen geljekde ol ýa-da beýleki ýagdaýlarynyň ýüze çykmak mümkinçiligi bilen şertlendirilen haýsydyr bir şertler bolmazdan anyk häsiýete eýe bolmalydyr.

63. Kabul edilen çözüdi kollegiýanyň başlygy yglan edýär. Şunda çözüdüň diňe karar ediji bölegi yglan edilýär, çözüdüň özi bolsa bir hepde möhletde kollegiýa tarapyndan göwnejaý ýagdaýda resmileşdirilmelidir we Toparyň Başlygyna we işiň garalmagyna gatnaşan taraplara iberilmelidir. Çözgüt yglan edilenden soň taraplara oňa şikaýat etmegiň tertibi düşündirilýär.

64. Toparyň Başlygy işe täzeden garamak hakynda towakganama bermek üçin berlen möhlet gutarandan soň on iş gününüň içinde kollegiýanyň çözüdini tassyklaýar.

XI bab. Kollegiýanyň çözüdini gaýtadan gözden geçirmek

65. Kollegiýanyň çözüdiniň gowşurylan senesinden bir aý möhletde taraplaryň islendigi çözüdi gaýtadan gözden geçirmek hakynda esaslandyrylan towakganamany Toparyň başlygyna bermäge haklydyr.

66. Toparyň başlygy çözüdi gaýtadan gözden geçirmek hakynda gelip gowşan towakganama onuň gelip gowşan senesinden on iş gün möhletde garaýar.

67. Çözüdi gaýtadan gözden geçirmek hakynda gelip gowşan towakganama garamagyň netijeleri boýunça Toparyň başlygy kollegiýanyň çykaran çözüdini tassyklaýar ýa-da ýatyryýar. Kollegiýanyň çözüdi ýatyrylan mahalynda iş kollegiýanyň täze düzümi tarapyndan gaýtadan garamak üçin iberilýär.

68. Şu aşakdakylar kollegiýanyň çözüdini ýatyrmaq üçin esas bolup çykyş edýärler:

1) işe garamak üçin düýpli ähmiýeti bolan, kollegiýanyň subut edilen diýip hasap edilen ýagdaýlarynyň subut bolmazlygy;

2) çözütdä beýan edilen netijeleriň apellýasiýanyň ýagdaýlaryna laýyk gelmezligi;

3) kadalaşdyryjy hukuk namalaryň talaplaryna nädogry düşünilmegi.

69. Kollegiýanyň täze düzümi tarapyndan çykarylan çözgüt gutarnyklydyr we Toparyň başlygy tarapyndan tassyklanylýar.

XII bap. Kollegiýanyň çözüdiniň güýje girmegi

70. Kollegiýanyň çözüdi onuň Toparynyň başlygy tarapyndan tassyklanan senesinden güýje girýär.

71. Kollegiýanyň güýje giren çözüdi Toparyň karary bilen ykrar edilýär we Türkmenpatentiň degişli müdirlikleri we bölümleri tarapyndan hökmany ýerine ýetirilmäge degişlidir.

72. Kollegiýanyň çözüdi işe çatylýar, onuň nusgalary bolsa taraplaryň her birine iberilýär.

73. Kollegiýanyň çözüdine laýyklykda haýyşnamalar we/ýa-da gorag resminamalary boýunça degişli işleri geçirmek on iş gün möhletde tamamlanmalydyr.

XIII bap. Toparyň çözüdine şikáyat etmek

74. Islendik gyzyklanýan şahsyň Türkmenpatentiň Apellýasiýa toparynyň çözüdine onuň tassyklanan senesinden başlap, alty aý möhletiniň içinde kazyýete şikáyat etmäge haky bardyr.

75. Çözgüde şikáyat edilende Topar kazyýet seljermesine gatnaşmak üçin öz wekilini berýär. Şunda kazyýet çözüdi çykarylýança Kollegiýanyň çözüdi güýjünde galýar.